C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji-596/25 Judecătoria Bălți, sediul Central
Nr.PIGD 1-24123614-03-21rji-08052025 Judecător: Rodica Chistruga

D E C I Z I E
În numele Legii

30 septembrie 2025 municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord,
În completul compus din:
Președintele ședinței, judecător Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.11 Bălți, Viorel Lungu, împotriva încheierii Judecătoriei Bălți sediul Central din 10 aprilie 2025, prin care a fost admisă plângerea înaintată de condamnatul **Lungu Ruslan** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,
-

C O N S T A T Ă:

La data de 31 octombrie 2024, la Judecătoria Bălți, sediul Central a fost înregistrată plângerea lui Lungu Ruslan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale. În motivarea plângerii condamnatul a indicat că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în perioada 17.01.2024 pînă în prezent, în condiții inumane, și anume: nu se respectă norma spațiului locativ, care trebuie luminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normelor, ceea ce nu corespunde.

Condamnatul Lungu Ruslan solicită să fie constatat faptul deținerii în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu reducerea pedepsei.

La data de 13 ianuarie 2025 avocatul Janu Anatolie în interesele condamnatului Lungu Ruslan a depus cerere de concretizare privind constatarea încălcării dreptului deținutului privind condițiile de detenție și reducerea pedepsei în ordinea art. 473/2 -473/4 Cod de procedură penală prin care a solicitat admiterea plîngerii condamnatului Lungu Ruslan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europere a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea dreptului omului și a libertăților fundamentale cu constatarea faptului că Lungu Ruslan a fost deținut în perioada 18.01.2024-13.01.2025 în Penitenciarul nr. 11 Bălți în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, 362 zile în calitate de condamnat cu reducerea pedepsei cu 72 zile pentru perioada de 362 zile deținerii acestuia în Penitenciarul nr. 11 Bălți cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți sediul Central din data de 10 aprilie 2025 s-a admis plângerea condamnatului Lungu Ruslan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Lungu Ruslan a fost deținut în perioada 17.01.2024-22.03.2025, în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 430 (patru sute treizeci) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Lungu Ruslan cu 86 (optzeci și șase) zile pentru 430 (patru sute treizeci) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Lungu Ruslan prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 28.12.2021 cu închisoare pe un termen de 4 (patru) ani și 8 (opt) luni s-a redus cu 86 (optzeci și șase) zile.

În privința perioadei rămase de 5 (cinci) zile, calculate în condițiile art. 473/4 alin. (4) Cod de procedură penală, care nu pot fi reduse, urmând a fi lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul Penitenciarului nr.11 Bălți, Viorel Lungu, solicitând casarea încheierii ca fiind neîntemeiată deoarece instanța de judecată nu a examinat situația individuală a condamnatului Lungu Ruslan, or, în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probe, care cu certitudine dovedesc, că condamnatului Lungu Ruslan în Penitenciarul nr.11 Bălți i-au fost acordate condițiile satisfăcătoare de detenție.

Deci recurentul invocă, că în perioada deținerii condamnatului Lungu Ruslan în Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioadele vizate, toate standardele minime de întreținere a condamnaților au fost respectate, şi judecătorul de instrucție neîntemeiat a ajuns la concluzia că în perioada sus indicată Lungu Ruslana fost deținut în condițiile de detenție inumane şi degradante.

Potrivit art.447 alin.(1) Cod de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

La data de 15 septembrie 2025 referință în instanța de recurs a depus avocatul Janu Anatolie în interesul condamnatului Lungu Ruslan prin intermediul căreia a solicitat respingerea recursului administrației instituției penitenciare, cu menținerea încheierii recurate.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat.*

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Lungu Ruslan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din

26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Lungu Ruslan în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada: 17.01.2024-22.03.2025.

Potrivit plângerii înaintate, Lungu Ruslan susține că a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în condiții precare, invocând că se deține în celule supraaglomerate.

Potrivit raportului prezentat de către administrația instituțiilor penitenciare, condamnatul Lungu Ruslan a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți, din 17.01.2024 până la 25.03.2025, în total 435 zile.

Potrivit informației accesate de pe portalul ANP-lui, persoana vizată a fost deținută în Penitenciarul nr.11-Bălți în următoarele celule:

-nr. 23, în perioada de timp cuprinsă între 17.01.2024 până prezent (27.03.2025), cu suprafața totală a spațiului de detenție de 59,06m2 , unde blocul sanitar constituie l,14m2, fiind amplasat la intrare în partea stângă a celulei, pereţii acestuia fiind ridicaţi pînă la tavan, dotat cu ventilare artificială şi cu uşă. Dimensiunea geamurilor: l,80xl,20m şi 0,22 x 0,74m. Cifra deţinuţilor a variat între 12 şi 20 persoane. Celulele corespund condiţiilor de detenţie şi sunt amenajate conform prevederilor anexei nr.22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi, ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotare a celulelor din blocul de regim. Iluminarea încelule este asigurată natural prin intermediul geamurilor, precum şi artificial prin intennediul instalaţiilor electrice dotate cu becuri puterea cărora e de 100 W. Celulele sunt dotate cu prize la tensiunea 220W, cu aparate de protecţie pentru limitarea sarcinii conectate, instalate în afara încăperilor date. Aerisirea în celule este asigurată prin intermediul geamurilor din celule care sînt utilate cu deschidere în două părţi şi oberliht. Apa potabilă este asigurată în permanenţă de ÎM Regia Apă-Canal m.Bălţi. Accesul la apa potabilă este de 24 ore, în fiecare celulă persist lavoar cu robinet. Celulele de locuit sunt amenajate cu vas pentru closet de pardoseală şi lavoar care este despărţit de restul celule.

Astfel, Colegiul penal conclude, că instanța de judecată just a constatat, că condamnatul Lungu Ruslan s-a deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți în celule, unde nu a fost respectată norma spațiului locativ, fiind relativ extremă. Totodată,

penitenciarul este de tip celulă, ce prevede deținerea permanentă în celulă închisă a deținuților. Faptul că, condamnatul s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ se confirmă și prin Raportului privind vizita preventivă efectuată la data de 31.10.2017 și prin Rapoartele anualele ale Avocatului Poporului pentru anii 2018-2020, precum și prin raportul privind vizita de monitorizare în Penitenciarul nr.11 Bălți întru respectarea garanțiilor de bază a deținuților pe durata epidemiei COVID-19 din 07 iulie 2020. Totodată, se reține că, potrivit raportului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, nu s-a constatat că în Penitenciarul nr.11 Bălți plafonul de detenție este depășit. Însă, necătând la acest fapt, în unele celule nu se respectă norma spațiului locativ per persoană de 4 m^2.

În acest sens, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CtEDO cu referire la încălcarea art.3 din Convenție, Colegiul penal consideră că judecătorul de instrucție just a stabilit, că pe parcursul perioadei vizate Lungu Ruslan a ispășit pedeapsa în cadrul Penitenciarului nr.11 Bălți, unde dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale, au depășit relativ semnificativ, nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii în condiții unde nu este respectată norma spațiului locativ, condiții care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate, în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, precum și prin prisma concluziilor membrilor CpPT expuse în Raportul privind vizita în penitenciarele RM (la caz în special fiind analizate concluziile privitor la Penitenciarul nr.11 Bălți), instanța just a stabilit, că pe parcursul perioadei raportate Lungu Ruslan a fost plasat în cadrul Penitenciarului nr.11 Bălți în condiții precare, contrare prevederilor art.3 CEDO.

Analizând minuțios textul raportului cu privire la evaluarea condițiilor de detenție ale deținutului Lungu Ruslan, prezentat de către administrația Penitenciarului nr.11 Bălți în prima instanță, precum analizând și argumentele recursului, Colegiul penal nu a regăsit expunerea argumentelor temeinice ce ar diminua credibilitatea pretențiilor invocate de condamnat.

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Lungu Ruslan, pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioadele vizate au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada detenției și executării pedepsei în Penitenciarul nr.11 Bălți condamnatul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiții a executării detenției, care de alt fel se rezumă nu doar la respectarea spațiului de detenție prevăzut de lege.

Colegiul penal notează, că la caz s-a constatat faptul deținerii în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ, încălcări care denotă lezarea drepturilor deținutului Lungu Ruslan la condițiile de detenție, garantate de art.3 CEDO, concluzionându-se, că judecătorul de instrucție just a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473^4 alin.(4) Cod procedură penală, care în opinia Colegiului este un echitabilă.

În acest sens judecătorul de instrucție și-a motivat eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.11 Bălți, Viorel Lungu, împotriva încheierii Judecătoriei Bălți sediul Central din 10 aprilie 2025, prin care a fost admisă plângerea înaintată de condamnatul **Lungu Ruslan** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de

detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca

Judecători: Ludmila Iarmaliuc

Aurelia Andronache